

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Ανθούλα Δανιήλ: Θ. Π. Ζαφειρίου, Τα τραίνα ταξιδεύουν ακόμα, Andy's publishers, Αθήνα 2020

Ανθούλα Δανιήλ - 27 Ιουνίου 2020

Ο ποιητής Θ. Π. Ζαφειρίου έχει σπουδάσει Νομικά και γράφει ποιήματα. Η συλλογή *Τα τραίνα ταξιδεύουν ακόμα*, είναι η 19^η συλλογή του και δείχνει ότι πίσω από τη λυρική του έκφραση έχει μια γερή ορθολογιστική σκέψη. Πολλοί, άλλωστε είναι οι ποιητές που είχαν τη βάση στη νομική επιστήμη. Παράδειγμα ο Σταντάλ που κάθε πρωί διάβαζε μερικά άρθρα του αστικού κώδικα και έπειτα καθόταν να γράψει, σαν να λέμε οργάνωνε τη σκέψη του τη λογοτεχνική με τα εφόδια της νομικής.

Το ίδιο και ο Ζαφειρίου, ο οποίος στο βιβλίο του, ένα απάνθισμα από προηγούμενες συλλογές και εποχές, με μνήμες από βιβλία και ταινίες τραγούδια και περιστατικά της ζωής, μπαίνει στο τραίνο του, σαν να λέμε επιβιβάζεται στη ζωή, στη γνωστή διαδρομή. Αθήνα -Σταθμός Λαρίσης για Θεσσαλονίκη και πιο πάνω Γερμανία, αρχή και τέλος. Τα τραίνα επομένως έχουν σημαίνουσα θέση στη ζωή του. Και μια ιστορία τραίνων είναι η συλλογή με ό,τι αυτή συνοποδηλώνει:

«από τον Σ.Ε.Κ. στον Ο.Σ.Ε.»: Flashbsck στα τραίνα. Από παιδί/ Θυμάμαι χωρίς διακοπή/ Το Flash του τελευταίου βαγονιού/ Αναχωρώντας από τον σταθμό Λαρίσης/ Κι απ' τον σταθμό της Λαρίσης επίσης./ Νέος ανώριμος κι αυτά ατμοκίνητα/ Ώριμος και τα νέα πετρελαιοκίνητα./ Τα ηλεκτρικά του μέλλοντος / Θα πηγαίνονται πιο γρήγορα./ (Αλλά εγώ που πήγαινα αργά/ Στο άψε σβήσε γύρισα).

Καθαρά λοιπόν η ιστορία της ζωής μεταμφιέζεται σε ιστορία τραίνων με αφητηρία και τέρμα, σταθμούς και περιστατικά, μια καθημερινότητα που ο ποιητής μεταπλάθει αλληγορικά, εξελίσσεται σαν τραίνο και ο ίδιος.

Τραίνο η ζωή, σταθμοί σε λειτουργία και σταθμοί χορταριασμένοι για διαδρομές που έκλεισαν. Κι αυτό τρέχει σαν υπενθύμιση αυτού που ρέει και αλλάζει. Και ο σταθμός είναι ένα σήμα ή αλλιώς ένα μνήμα-υπόμνηση της φυγής, αδήρητη φυσική κατάληξη.

Ο Ζαφειρίου, επιχειρώντας τις αναγκαίες προσαρμογές, καταφέρνει τα αδύνατα: να συγκαλέσει στον Σταθμό Λαρίσης πρόσωπα σύγχρονα και παλαιά, χωρίς καθόλου να τον φοβίζονται οι χιλιετίες που τα χωρίζουν. Σε ελληνικό έδαφος ο Νίκος Καρούζος ποιητής ο Μίλος Χρμα κινηματογραφικός ήρωας, ο Μάρκος Αυρήλιος φιλόσοφος αυτοκράτωρ και ο αφανής ποιητής, ο οποίος με κάποιον τρόπο και μέσα από τους τρεις μας προτρέπει να μην τον διαβάσουμε αν δεν έχουμε συνοδεύσει Αγνώστους στον σταθμό, (όπως ο αναφερόμενος ποιητής «αν δεν έχετε παρακολουθήσει κηδείες αγνώστων»). Κι επειδή Αγνώστους κανείς δεν συνοδεύει ούτε στο τραίνο ούτε στον τάφο, Αγνώστοι είναι όλοι εκείνοι που συνεχίζουν το αθέατο δρομολόγιό τους μέσα στην ψυχή του, με σκέψεις, φιλοσοφικές ατάκες και μνήμες. Όλοι εκείνοι που έγιναν σταθμός κάποτε στη ζωή του, σταθμός στο τραίνο που έτρεχε και αυτός μαζί του. Και ήμασταν εμείς οι άγνωστοι, οι καταπονημένοι των διαδρομών που δεν απολαύσαμε τελικά το ποθούμενο. Είμαστε εμείς οι ίδιοι το τραίνο στις διάφορες φάσεις του. Παλιό, εξελιγμένο, μοντέρνο, γρήγορο, που πάμε κι ερχόμαστε σε αέναες διαδρομές μέχρι να εξαντλήσουμε το χρόνο μας: «Δεν είχα τύχη στα ταξίδια μου/ Πάντα επέστρεφα/ Από παντού έφευγα/ τώρα μου αρκεί η αναμονή» («Τέρμιναλ»). Φυσιολογικά όλα, αλλά συναισθηματικά όχι. Παράδειγμα:

«Τα χρόνια μου ήρθαν / όπως τα περίμενα. Κι έτσι μού εφυγαν». Ωστόσο, ένα έτος το «περιττό / έχει μείνει/ Στον σταθμό», εφόσον η αληθινή ζωή δεν είναι εκείνη που καταμετρά κανείς με το ρολόι ή το ημερολόγιο, αλλά η εκτός χρόνου ιερή στιγμή, η οποία εδώ μπορεί να είναι η παιδική ηλικία, η εποχή του ονείρου, η ουτοπία που έχει βρει τη θέση της στο όνειρο που δεν πραγματοποιήθηκε.

Οι διαδρομές του Ζαφειρίου είναι υπαρξιακά επεισόδια. Είναι η ίδια η ζωή ένα τραίνο με σταθμούς και με όλα της διαδρομής του τα απρόοπτα. Τις επιτυχίες: «Εφτιαξε του σπιτιού του κατάρτια/ Αυτός άρρωστος πεθαμένος/ Σέρνοντας τώρα το σκυλί του σ' άλλο / -Όχι υπόγειο -δρόμο».

Έτσι, με στίχους παραδοσιακούς, με δίστιχα και ομοιοκαταληξίες, με ρυθμό ζωηρό, το κεφάλι γεμάτο στίχους και μνήμες από τα διαβάσματά του, στοχάζεται πάνω στο είναι και το φαίνεσθαι, κρέμεται από μια αλληγορία. Τραίνο που φεύγει με ή χωρίς καπνούς, με ηλεκτρισμό, με όποια κινητήρια δύναμη προς ένα τέλος που «μόνο Εκείνος ξέρει».

Θα σταματήσουμε σε ένα ποίημα, ας πούμε κρυπτικό, με τον τίτλο «Η χειρολαβή»: «Τι θα μπορούσα άλλο ν' αγαπήσω / και να μισήσω σε πέντε λεπτά/ Μεσ στον συνωστισμό του μετρό / Παρά ένα γυναικείο χέρι / Σε απόσταση αναπνοής / Προσπαθεί να κρατηθεί /... / τρέλα δεν θα ταν ως και θάνατος/ Να γύριζα για να δω/ Το πρόσωπό της/ Πριν γίνει στάχτη / Και θρύψαλλα σαν το δικό μου/ Να της ζητούσα το χέρι της/ Πρόθυμος ν' αναποδογυρίσω/ Όλη τη ζωή μου, του σώματός μου / Δίνοντας της κάθε μέλος, και το υπο-/ Πόδιο, την ψυχή μου, για χειρολαβή».

Το ποίημα όπως καλά φαίνεται κινείται σε κλίμα καβαφικό, θυμίζοντας εκείνους τους δύο που αγγίζονταν και ρωτούσαν για την ποιότητα, αλλά και τον άλλον που έφευγε για τα Σούσα, ενώ η ψυχή του άλλα ήθελε. Εδώ, το αίσθημα είναι μονομερές. Το ερωτικό αντικείμενο δεν έχει ιδέα. Η ιδέα όμως καλλιεργήθηκε μέχρι το τέλος σε μια πρόταση που ποτέ δεν έγινε. Η ματαιώση είναι εμφανής και σε άλλα ποιήματα αυτής της συλλογής.

Ο Ζαφειρίου είναι ένας άνθρωπος που συγχρονίζει τους στίχους του με το ρυθμό ενός τρένου που ταξιδεύει αλλά και με τη σιωπή εκείνου που έχει πια αποσυρθεί.

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

- Κωστής Ζ. Καπελώνης: Πού κρύβεται η Γοητεία των πρωταγωνιστών;
- Λένη Ζάχαρη, Προφίλ- Ανφάς- Τετ α' Τετ με τον Κωστή Καπελώνη
- Μαρία Κοτοπούλη: ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΜΑΛΕΡ
- Γιούλη Ζαχαρίου: Περί ευπαθειών... (μέρος 1ο)
- Φωτεινή Κονταργύρη: Ένα ποίημα

Αναζήτηση...

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Περί Ου

Μου αρέσει η Σελίδα! 2,6 χιλ. *Μου αρέσει

Γίνετε ο πρώτος από τους φίλους σας στον οποίο αρέσει